

Uitwendige parasieten:

Myiasis Schurft

Myiasis

- *Herkenning*

Myiasis (huidmadenziekte) wordt veroorzaakt door maden die in de meeste gevallen afkomstig zijn van de blauwgroene bromvlieg *Lucilia sericata*. De maden uit de eieren gelegen in de wol of op bestaande wonden voeden zich met huid en onderliggend weefsel waardoor ernstige(re) wonden ontstaan. De eerste verschijnselen zijn het bijten naar de aangedane plek en rillingen. Ter plekke maar ook in naar beneden lopende strepen of aan de onderkant kan de wol vochtig en verkleurd zijn. Later eten ze niet meer, worden sloom, blijven liggen en zonderen zich af. Bij controle vindt men trossen maden. Onopgemerkte gevallen kunnen binnen 5 dagen sterven door infectie, weefselversterf en vergiftiging. De vliegen zijn actief van april tot eind oktober. Ideale omstandigheden voor de ontwikkeling van de eieren zijn natgeregende vachten bij broeierig weer, vuile achterhanden, urineplekken bij ooiën en reeds aangetaste plekken. Huidmaden kunnen ook op de navel van pasgeboren lammeren voorkomen. De volwassen maden verpoppen op de grond.

- *Preventie*

Een snelle behandeling voorkomt de ontwikkeling van de volgende generatie. Voorwaarde daarvoor is de dagelijkse controle van niet beschermde dieren op huidmaden. Een effectieve bestrijding van de eerste generatie vliegen na de winter verlaagt de infectiedruk in het seizoen aanzienlijk.

Deze eerste generatie is klein en maakt vooral gebruik van de bevuilde achterhanden van pas afgelamde ooiën. Latere generaties zijn veel groter en veroorzaken daardoor veel meer schade. Scheren werkt bij lammeren en schapen preventief. Dieren gewassen met een madendodend middel zijn vaak een aantal weken beschermd. De bescherming is afhankelijk van het middel. Zorg daarvoor wel dat dieren tot op de huid toe nat worden door ze minstens 1 minuut te dompelen. Laat ze bij gebruik van een gieter, rug-, landbouw- of hogedrukspuit 10 minuten klem tegen elkaar staan. De vliegen vermeerderen zich ook op kadavers. Verwijder deze daarom zorgvuldig.

- *Behandeling*

Aangetaste dieren zijn te behandelen door de aangedane plek te wassen met een madendodend middel of kaal te knippen (scheren) en te zorgen dat alle maden worden gedood. Knippen én wassen is dubbelop. Bij ernstige huidaantasting is wassen beter vanwege de kans op herbesmetting in de kale (opengescheurde) wonden. Controleer of elders geen maden zitten en was (bij twijfel) zonodig het gehele dier. Behandel dieren met ernstige huidaantastingen met antibiotica ter voorkoming van infectie. Neocidol is het enige verkrijgbare geregistreerde wasmiddel.

Schurft

- *Herkenning*

Verreweg de belangrijkste schurftmijt, *Psoroptes ovis*, is 's winters het meest actief. De schurftmijt doorboort de huid niet, maar veroorzaakt een allergische reactie waarbij de huid rood verkleurt en verdikt en vocht uitreedt, waardoor korsten ontstaan. Verschijnselen zijn veel jeuk, bloedarmoede, veel wolverlies en vermagering. Ernstig aangetaste schapen kunnen uiteindelijk sterven. De schurftmijten bevinden zich vooral langs de randen van pas aangetaste huid en kunnen bij meerdere diersoorten voorkomen. Buiten de gastheer kan deze parasiet enkele weken overleven.

- *Preventie:*

Gedompelde dieren zijn vaak een aantal weken beschermd. De bescherming is afhankelijk van het middel. Vermijd de insleep (zie 8.2, *bedrijfsisolatie*) en maak gebruik van schone scheerapparaten.

- *Behandeling*

Dompelen is de beste behandeling. Hiervoor zijn verschillende wasmiddelen geschikt. Zorg wel dat dieren tot op de huid toe nat worden door ze minstens 1 minuut te dompelen waarbij ook de kop eenmaal ondergaat. Onderhuids ingespoten ivermectine werkt alleen goed bij beginnende schurft. De eieren van schurftmijten gaan bij het wassen niet dood.

Daarom is ongeacht het middel of de toedieningswijze een herhalingsbehandeling op 7 tot 10 dagen nodig. Behandel ook de voerbakken en alle afrastering en ander materiaal waar de schapen de laatste weken tegenaan hebben kunnen schuren. Laat niet gespeende lammeren pas na opdrogen weer bij de ooiën.

